

Stalino KELIU

Lietuvos Komunistų Partijos
Kupiškio rajono komiteto ir rajono
darbo žmonių deputatų Tarybos organas

Eina 9-ji 1954 m. lapkričio mėn. 27 d., šeštadienis | Kaina
metai № 95 (861) 15 kp

KUPIŠKIO RAJONO PARTINĖS ORGANIZACIJOS ATASKAITINIS-RINKIMINIS SUSIRINKIMAS

Šios dienomis įvyko rajono partinės organizacijos ataskaitinis-rinkiminis susirinkimas. Ataskaitini pranešimą padarė LKP Kupiškio rajono komiteto sekretorius drg. Brazdžiūnas, revizijos komisijos ataskaitą—drg. Šaplénas.

Susirinkimas apsvarstė partijos rajono komiteto, revizijos komisijos darbą ir išrinko naujos sudėties LKP Kupiškio rajono komitetą ir revizijos komisiją.

Priimtas nutarimas.

Įvykės LKP Kupiškio rajono komiteto plenumas apsvarsė organizacinius klausimus.

SVARBUS MTS UŽDAVINYS

Šiu metu pavasario sėja Skapiškio MTS sutiko nepasiruošusi. Traktorių ir kitų žemės ūkio mašinų remontas buvo atliktas nekokybėkai ir pavėluotai. Dėl žemos remonto kokybės iš 50 MTS turimų traktorių 15 sustojo nepasiekę aptarnaujamos zonas kolūkių.

Reikėjo tikėtis, kad artėjant rudens-žiemos traktorių remonto sezonui, MTS vadovai padarys rimtas išvadas iš pereiti metų kladė ir ateityje jų nebekartos. Deja, taip nėra. Pirmosios rudens-žiemos traktorių remonto dienos parodė, kad praėjusių metų kladės kartojamos. Iki metų pabaigos plane numatyta atremontuoti 18 traktorių, tačiau šiai dienai atremontuotas tik vienas „U-2“ traktorius. Jeigu ateityje traktoriai ir žemės ūkio mašinos bus remontuojama tokiai tempais, tai ir sekancių metų pavasario sėja mechanizatorius užklups nepasiruošusius.

Žlugdomas traktorių rudens-žiemos remonto grafikas ir Kupiškio MTS. Čia iki sausio pirmos iš 14 plane numatyta atremontuoti traktorių atremontuoti tik penki. Abiejų MTS didžioji dalis žemės ūkio technikos kibiskai.

Išduodami avansai

Nesenai „Vienybės“ kolūkio kolūkiečiai gavo avansą už darbadienius. Išduota po vieną rublį pinigais, po 1 kg grūdų ir kitų žemės

randasi aptarnaujamų zonų kolūkuose. Jų parvežimu i MTS mechanines dirbtuvės nesirūpinama.

Tiek Skapiškio, tiek Kupiškio MTS rudens-žiemos sezono traktorių ir žemės ūkio mašinų remonta numatyta vykdyti priešakiniu-mazginiu būdu. MTS sudaryti mazgai, išskirti remontininkai. Bet kaip gi galima normaliai vykdyti remontą, jeigu vietoje numatyta 30–40 remontininkų, remonto dirbtuvėse dirbtik po 7–8 mechanizatorių. Tai rodo, kad abiejų rajono MTS vadovai abejingai žiuri į darbo drausmės palai-kymą remontininkų tarpe. Vyresnysis buhalteris V. Laučius kandidatu į rajono liaudies teismo tarėjus iškėlė MTS agrochimlaboratorijos laborantą B. Ragauskių. Susirinkimas iškeltaisias kandidatūras vieningai patrėmė.

MTS vadovai atsilikimą bando pateisinti atsarginių dalių trūkumą. Taip, atsarginių dalių nėra. Anksčiau išsigytos detalės sunaudotos, o naujomis neapsirūpinta. Cia jau MTS vadovų kaltė. Tiekiuose bazėse atsarginių dalių yra, bet nė viena MTS neapsirūpino lėšomis jų išpirkimui.

Toliau vilkinti traktorių ir žemės ūkio mašinų remonto nebegalima. MTS vadovai, pirminiu partiniu ir komjaunimo organizacijų padedami, turi pasiekti, kad žemės ūkio technika būtų atremontuota laiku ir kodalis žemės ūkio technikos kibiskai.

žemės ūkio produktų. Šiais metais „Vienybės“ kolūkijoje darbadienis gana svarus.

A. Banys

Nuo Tarybų Sajungos Komunistų partijos Centro Komiteto ir TSR Sajungos Ministrų Tarybos

Tarybų Sajungos Komunistų partijos Centro Komitetas ir TSR Sajungos Ministrų Taryba su giliu liūdesiu praneša, kad 1954 metų lapkričio 22 d. Niujorke staigiai mirė ižymusis valstybės veikėjas—Tarybų Sajungos Komunistų partijos Centro Komiteto narys, TSRS Užsienio reikalų ministro pirmasis pavaduotojas, TSRS Aukščiausiosios Tarybos deputatas, akademikas

draugas Andriejus Januarjevičius VYŠINSKIS

TARYBŲ SAJUNGOS
KOMUNISTŲ PARTIJOS
CENTRO KOMITETAS

TSRS MINISTRŲ
TARYBA

TSRS Ministrų Taryboje ir TSKP Centro Komitete

TSRS Ministrų Taryba ir TSKP CK nutarė:

1. Sudaryti Vyriausybės komisija A. J. Vyšinskio laidotuvėms organizuoti iš drg. drg. M. G. Pervuchino (pirmininkas), A. A. Gromyko, K. P. Goršenino, A. F. Gorkino ir M. A. Jasnova.
2. Karstą su A. J. Vyšinskio kūnu pervežti į Maskvą.

NUO TSRS UŽSIENIO REIKALŲ MINISTERIJOS

TSRS Užsienio reikalų ministerijos kolegija ir darbuotojų kolektyvas didžiai liudi mirus TSRS Užsienio reikalų ministro Pirmajam Pavaduotojui, Tarybų Sajungos nuolatiniam atstovui Suvienytųjų Nacių Organizacijoje draugui Andriejui Januarjevičiui Vyšinskui ir reiškia savo užuojautą velionies šeimai.

Mechanizatorių parama kolūkiui

J. Žemaitės vardo kolūkyje Švenčionių MTS mechanizatorių per keletą darbo dienų išvalė nuo akmenų daugiau kaip 10 hektarų žemės. Nurinkti akmenys bus panaudoti kolūkyje vykdomi statybų. Nuotrauka: akmenų nurinkimas nuo Švenčionių rajono J. Žemaitės vardo kolūkio laukų.
L. Morozovo nuotr. (ELTA).

Liaudies teismų rinkimams artejant

MECHANIZATORIŲ KANDIDATAI

Skapiškio MTS mechanizatorių susirinkime, skirtame iškelti kandidatams į liaudies teismo tarėjus rinkimams į Kupiškio rajono liaudies teisma, MTS stalinė dirbtuvės vedėjas K. Jegėla pareiškė:

— Aš siūlau kandidatu į Kupiškio rajono liaudies teismo tarėjus vyresnį zootechniką J. Ciešką, kaip taurų drauga, vertą pasitikėjimo.

Vyresnysis buhalteris V. Laučius kandidatu į rajono liaudies teismo tarėjus iškėlė MTS agrochimlaboratorijos laborantą B. Ragauskių. Susirinkimas iškeltaisias kandidatūras vieningai patrėmė.

P. Vilimas

SUTINKANT RINKIMUS

„Pirmosios vagos“ kolūkis sutinkant rinkimus į liaudies teismus turi atsiekės kai kurių laimėjimų kolūkio stiprinime. Pilnai atsiskaitė su valstybe grūdinėmis ir techninėmis kultūromis. Sparčiai vyksta kūlimas. Jau iškulta virš 50 proc. viso derliaus. Kūlimo darbuose gerai dirba Laučius ir P. Matekonis. Stiprinama pašarų bazė. Kolūkyje pagaminta 427 tonos siloso, kas užtikrins pilną gyvulių išlaikymą žiemojimo laikotarpiu.

Siekiant padėti tvirtą pagrindą gausiam sekancių metų derliui, „Pirmosios vagos“ žemės ūkio artelės nariai pradėjo sėklų fondų supylimą.

„Pirmosios vagos“ žemės ūkio artelė iki rinkimų dienos, gruodžio 12-osios, pilnai užbaigs grūdinių kultūrų kūlimą ir supils reikiama kiekį sėklų.

D. Dešukas

Rinkimus sutiks pasiruoše

„Mūsų rytojau“ kolūkio žemdirbiai aktyviai ruošiasi artėjantiems liaudies teismų rinkimams. Prie Gaigalių rinkiminio punkto Nr. 8 veikiantis agitatorų kolektyvas, komunistui Vl. Ivlevui vadovaujant, veda plati aiškinamąjį darbą rinkėjų tarpe. Cia dažnai orga-

nizuojamos paskaitos ir paskalbėjimai rinkiminėmis temomis. Agitatoriai drg. drg. N. Balčiūnaitė, A. Seravičiūtė, J. Čeknys ir kt. supažindina kolūkiečius su rinkiminiais nuostatais, padeja jiems pasitikrinti rinkėjų sąrašuose.

M. Jėlys

Rinkimų garbei

„Adomynės“ kolūkio kelyje, jungiančiame žemės ūkio artelės valdybą su II-a ja laukininkystės brigada, sparčiai remontojuamas tiltas.

Energingam ir prityrusiam kolūkio statybininkų brigadininkui drg. P. Jurkštui

vadovaujant, 3 dienų bėgyje jau atlikta pusė tilto remonto darbų. Remonto darbuose pasižymi statybininkai J. Senvaitis, T. Žilinskas ir kt. Jie žymiai viršija dienos darbo užduotis.

V. Šinkūnas

Darbo žmonių atstovai

„Ateities“ kolūkio nariai kandidatu į liaudies teismo tarėjus vienbalsiai iškėlė kolūkietį A. Daujotą.

Kupiškio MTS įvykusiam mechanizatorių ir žemės ūkio specialistų susirinkime kandidatūra į rajono

liaudies teismo teisėjus vyr. zootechnikas J. Guogis iškėlė K. Lunių, turintį juridinį išsilavinimą. Jo iškeltajai kandidatūrai pritarė visi susirinkimo dalyviai.

S. Lupeikis

Ruošiasi rinkimams

Ryšium su artėjančiais liaudies teismų rinkimais „Vienybės“ žemės ūkio artelėje plečiamas aiškinamasis darbas kolūkiečių tarpe. I jaukų kolūkio klubą susirenka nemazā kolūkiečių. Jiems kluboaiškinėklos vedėja drg. Za-

borskaitė aiškinā rinkimų nuostatus. Neseniai drg. Zaborskaitė surengė pasikalbėjimą su rinkėjais apie tarybinę teismą — demokratiskiausią teismą pasaulyje. Rinkiminėje kampanijoje dalyvauja ir kolūkio aktyvai.

A. Jonys

Viršija išdirbio normas

Naujais gamybiniuose laimėjimais sutiks Liaudies teismų rinkimų dieną miesto universalinės parduotuvės statybininkai.

Statybos darbuose pirmaja betonuotojų brigada, vadovaujama A. Biliūno.

Šios brigados nariai drg.

B. Povilaitis

TARYBINĖ STATYBA

Gerinti būtinį darbo žmonių aptarnavimą

Rajono komunalinio ūkio skyriaus įmonėse šiomis dienomis vyko tarprajoninio socialistinio lenktyniavimo rezultatų patikrinimas. Komisija, susidedanti iš Rokiškio rajono komunalinio ūkio skyriaus atstovų ir mūsų rajone veikiančių komunalinio pobūdžio įmonių atsakingų darbuotojų, pažymėjo, kad metų laikotarpyje minėtos įmonės atliko nemažą darbą, gerinant tolesnį miesto bei rajono darbo žmonių būtinį aptarnavimą.

Neblogų rezultatų, keliant tarybinio gyvenimo kultūra, pasiekė miesto viešbučio aptarnautojos (vedėja V. Petrulienė) ir pirties darbuotojų personalas (direktorius P. Petruolis). Abiejose įstaigose klientai greit ir mandagiai aptarnaujami, užlaikomos patalpos švariai ir jaukiai. Darbo metu prisilaikoma sanitarinė apsaugos taisyklė.

Naujų laimėjimų pasiekė drg. V. Serapino vadovaujančios rajono statybos remonto kontoros kolektyvas. Čia metinis statybos planas įvykdytas ir viršytas. Bendri statybos ir kapitalinio remonto darbai atlikti laiku ir kokybiškai. Atnaudusio ir sažiningo visų statytojų darbo dėka, statybinė medžiagų, kaip antai, medžio žaliavos, cemento bei plytų, atskirų pastatų statybų buvo išeikvota žymiai mažiau piniginė lėšų. Statybos remonto kontora gavo 46.000 rb pelno.

Rajono komunalinio ūkio skyriaus atskirų įmonių bei organizacijų darbe yra nemaža rimbūtis trūkumų. Vie-

nas svarbiausiai yra tai, kad miesto namų valdybos darbuotojai (valdytojas P. Zulonas) silpnai kovoja už planinių gamybos užduočių įvykdymą. Pagal planą miesto gyvenamųjų butų remontui atlikti iš biudžeto buvo išskirta 310.000 rublių, gi faktiškai įmonių, įstaigų, organizacijų patalpų bei individualių butų remontui tesunaudota tik 198.000 rb. Mieste jaučiamas gyvenamųjų butų trūkumas. Eilė gyvenamųjų namų neeksploatuojami vien tik dėl to, kad jie neatremontuoti. Rajono namų valdybos darbuotojai nepatenkinamai rūpinasi ir švaros palaikymu mieste. Šiukšlių dežės nevalomos, kiemuose neprisilaikoma sanitarinės apsaugos reikalavimų, abejingai žiūrimai gatvių išpuošimai.

Miesto gyventojai nusiskundžia elektros energijos brangumu, o to išvengti galima, tik reikia pasenusi ir nebentinkanti naudojimui lokomobilių pakeisti i dizelinų variklį, kurio aptarnavimas reikalingas mažiau žmonių. Jam pigiau kainuos ir kuras, tuo pačiu sumazės elektros energijos savakaina.

Dabar, kada artėja žiemos sezonas, rajono komunalinio ūkio skyriaus darbuotojai privalo rimtais susirūpinti svarbiausiuju miesto gyvenamojo ploto patalpu remontu, beprieikaištinguji parengimui žiemojimui.

Reikalinga pasiekti, kad visi rajono darbo žmonės galėtų jaukiai ir maloniai savakina. B. Kalnius

Mechanikai H. Sersevičius J. Gusevičius vadovauja važiuoklės skyriaus mazgų darbui, A. Janulis, J. Masilionis—variklių skyriaus mazgų darbui. Mechanikui kontroleriu G. Šiliniui ir dirbtuvė vedėjui A. Bekišui dalyvaujant, traktorių remonto procesą paskirstome pagal 18 mazgų. Remontininkas O. Mičiūdaitė aptarnauja išorinio plovimo mazgo mechanizatorių P. Skipskys, P. Raižė, J. Masilius yra išmontavimo mazgo remontininkai. Už defektavimo ir komplektavimo mazgo darbą atsakinės mechanizatorių P. Žiurlys, guolių liejimo mazge remonta atlieka P. Stankevičius, guolių tekinimo mazge—šaltkalvis B. Jonuška ir kt.

Už žemės ūkio mašinų remonta atsakingas mechanikas P. Šoblevičius. Sudaryti plūgų, sėjamųjų mašinų, kultivatorių, skutikų ir „Zig-zag“ akėčių, bulvių soudintuvų remonto skyriali, kurių darbui pritvirtinti mechanizatorių remontininkai V. Jablonskas, A. Žiūkas, J. Javalackas, V. Gudelis, P. Madeikis, J. Kriauciūnas, B. Jokubka ir eilė kitų.

Tik tarybinė santvarka Adomynės apylinkės darbo žmones išvadavo iš buožių priespaudos, atvėrė pasituriunti ir kultūringą kolūkinį gyvenimą.

V. Šinkūnas

Klasių susirinkimus — į aukštesnį lygi

Kupiškio Vlado Rekašiaus vardo vidurinėje mokykloje kas savaite klasėse organizuojami mokiniai susirinkimai, kurių metu nagrinėjami aktualūs mokomojo - auklėjamojo darbo klausimai, daromi politinformacinių pranešimai, nagrinėjami VLKJS įstatmai. Aukštame idėjiname lygyje praeina susirinkimai XI a (klasės vadovas mokykla, V. Guobytė), XII a (klasės vadovas mokykla, St. Vaitiekė) ir kitose klasėse.

Tačiau kai kuriose klasėse auklėjamojo darbo klausimai apeinami, ir mokiniai susirinkimai neatlieka savo tikrosios paskirties. Pavyzdžiui, Xb klasės vadovas J. Ozolas mokiniai susirinkimus paverčia į matematikos konsultacijas.

Visų klasių mokiniai susirinkimus, kaip svarbiai mokomojo - auklėjamojo darbo dalį, būtina pakelti į naujų uždavinų lygi.

L. Maulys

Kultūrinis gyvenimas „Adomynės“ kolūkyje

Neatpažistamai pasikeitė adomyniečių gyvenimas paėmus valdžią į savo rankas taryboms, valstiečiams susibūrus į kolūkį. Dabar „Adomynės“ kolūkyje veikia klubas-skaitykla, biblioteka, septynmetė mokykla, dažnai lankosi kinas.

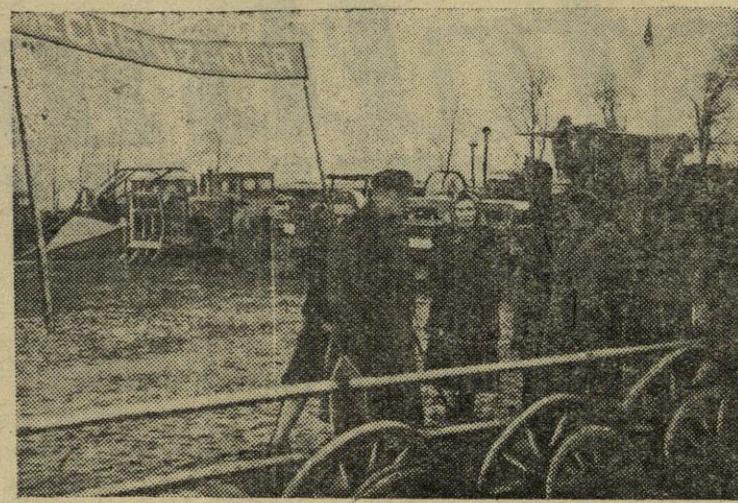
Siomis dienomis septynmetės mokyklos mokiniai saviveiklininkai savo tévės kolūkiečiams parodė turinį meninę dalį. Buvo suvaidinta pjese-pasaka

„Sniego karalaitė“, pašokta lietuvių liaudies šokių ir kt. Kilnojamojo kino mechanikas pademonstravo kino filmus „Čapajevas“, „Kančių sala“ ir kt., prieš tai žiurovus supažindindamas su filmų turiniu.

Tik tarybinė santvarka Adomynės apylinkės darbo žmones išvadavo iš buožių priespaudos, atvėrė pasituriunti ir kultūringą kolūkinį gyvenimą.

V. Šinkūnas

Nesenai įvykusioje rajono žemės ūkio parodoje buvo demonstruojami Kupiškio ir Skapiškio mašinų-traktorių stočių rajono kolūkius aptaraujant technika. Traktoriai, savaeigiai kombainai, melioracijos darbu mašinos domino parodos lankytos. Gausius eksponatus parodė Kupiškio pramkombinato kolektivas. Nuotraukos: mechanizacijos skyrius rajoninėje žemės ūkio parodeje ir pramkombinato gaminiai žemės ūkui, kuriuos apžiūri lankytos.

Traktorių ir žemės ūkio mašinų remontą atlikime kokybiškai ir laiku

Vykstant TSKP CK rugpjūtį, vasario-kovo plenumu ir paskesniuosius partijos ir vyriausybės nutarimus toliau vystant žemės ūkį, atsakingas vaidmuo tenka MTS technikos panaudojimui kovoje dėl aukšto derliaus bei sėkmindo ir salvatalio jo nuėmimo ir sudorojimo. Prasidėjo traktorių remontas, kurį organizavome mazginiu būdu. Artimiausiomis dienomis užbaigsiame traktorių bei prikabinamojo inventoriaus gabenumą į MTS sodybą ir jų remontą pradėsime vykdyti visomis mechanizatorių jėgomis.

Mechanikai H. Sersevičius J. Gusevičius vadovauja važiuoklės skyriaus mazgų darbui, A. Janulis, J. Masilionis—variklių skyriaus mazgų darbui. Mechanikui kontroleriu G. Šiliniui ir dirbtuvė vedėjui A. Bekišui dalyvaujant, traktorių remonto procesą paskirstome pagal 18 mazgų. Remontininkas O. Mičiūdaitė aptarnauja išorinio plovimo mazgo mechanizatorių P. Skipskys, P. Raižė, J. Masilius yra išmontavimo mazgo remontininkai. Už defektavimo ir komplektavimo mazgo darbą atsakinės mechanizatorių P. Žiurlys, guolių liejimo mazge remonta atlieka P. Stankevičius, guolių tekinimo mazge—šaltkalvis B. Jonuška ir kt.

Už žemės ūkio mašinų remonta atsakingas mechanikas P. Šoblevičius. Sudaryti plūgų, sėjamųjų mašinų, kultivatorių, skutikų ir „Zig-zag“ akėčių, bulvių soudintuvų remonto skyriali, kurių darbui pritvirtinti mechanizatorių remontininkai V. Jablonskas, A. Žiūkas, J. Javalackas, V. Gudelis, P. Madeikis, J. Kriauciūnas, B. Jokubka ir eilė kitų.

Kol kas atremontuoti tik 5 traktoriai: „S-80“, „KD-35“, „Nati“ ir du „U-2“. Atliekant, ypač organizuojant, traktorių remontą daug iniciatyvos parodė T. Karaliūnas, V. Merkys, A. Stanekas, A. Kručas ir kt. Praktiškai įsisavinęs traktorių, pareiškė norą dalyvauti traktorių remonte prikabinėtojas R. Karaliūnas—tai būsimas pavyzdingas traktorininkas.

Tačiau, reikia pažymeti, jog su traktorių remontu ne taip jau gerai. Iš turinėjų dalyvauti traktorių remonte 30 mechanizatorių į MTS dirbtuvės kasdien teatsilanko vos 7—9 remontininkai. Žema darbodrausmė. V. Manikas, R. Jakšys į remonto dirbtuvės tebuvo atsilankę vos vieną dieną. O V. Kavoliūnas, A. Kriausa, Užtupas, R. Cernius, J. Masilius, Čepas ir kiti, jei ir atsilanko MTS sodyboje, tačiau traktorių remonte nedalyvauja.

Be to, sėkmingam traktorių remontui trukdo ir tai, jog esant dideliam MTS skirtų lėšų pereikvojimui, nebuvo laiku apsirūpinta atsarginėmis dalimis ir remontinėmis medžiagomis. Kai nėra atsarginių dalių, reikia jas patiemis gamintis, kas, žinoma, prisideda prie dar didesnio lėšų iššvaistymo, nes detalinių gamyba bei jų restauravimas vietoje daug brangiau kainuoja. Padaryti, užpakalinio tilto stebulės gamyba savo pačių jėgomis 98 rb, kai ta pati stebulė, pagaminta gamykloje, kainuoja tik 24 rb. Bet kai bazėje buvo atsarginių dalių, tai dėl lėšų stokos mes jų išsigyti negaliome. Dabar žinoma, neturint atsarginių dalių ir traktorių bei žemės ūkio mašinų remonto vykdymę susidaro dideli sunkumai.

VYKDOMAS KULIMAS

„Mituvo“ kolūkyje sparčiais tempais vykdomi kūlimo darbai. Kūlimo darbuose pirmauja A. Dešriauja vadovaujama IV laukininkystės brigada. Atliekant javų kūlimą aktyviai dalyvauja K. Tarabas, B. Varanauskas, G. Puronaitė, I. Viplentaitė ir kiti kolūkie-

ciai. Ne daug kuo atsilieka ir III laukininkystės brigada, vadovaujama brigadininkas P. Karaliukas, ypač didelis dėmesys skiriamas javų kūlimui atlikti. J. Dauderienė, E. Kairienė, B. Simonavičius, J. Žiaubrė ir kiti kolūkiečiai aktyviai dalyvauja kūlimo darbuose.

G. Pakupytė

N. Kisiekovas
Kupiškio MTS direktorius

Pereitais metais traktorių remontą pradėjome neturėdami pakankamai raktų bei kitų lankinių. Siemet ši trūkumą pašalinome. Gautos galimos tekėjimo staklės, kurių pritaikymas gamyboje daug palengvins nesudėtingų atsarginių dalių gamybą pačioje MTS. Įrengime automatinį kūjį, kas daug palengvins kalvių darbą. Jei pereitais metais dumplės pūsti teko rankiniu būdu, tai siemet visos dumplės mechanizuotos. Daug padaryta mechanizatorių-remontininkų darbo sąlygoms pagerinti. Organizuotas mechaninis dirbtuvės apšildymas, įrengtos prausyklos, imtasi priemonių mechanizatorių buitiniam ir kultūriniam aptarnavimui pagerinti. Mechaninių dirbtuvės pertvarkymas, atliktas G. Šilinio, J. Masilionio ir kitų mechanizatorių iniciatyva, vadovaujant dirbtuvė vedėjui A. Bekišui.

Traktorių ir žemės ūkio mašinų remonto grafikas—taip įstatymas. Mes, mechanizatorių, privalome dėti visas pastangas jam įvykdyti.

LAISVOJI ALBANIJA

Lapkričio 29-oji — reikšminga data Albanijos istorijoje. Ta dieną prieš dešimt metų didvyriškoji Albanijos Liaudies išvadavimo armijos kariuomenė išvijo iš šalies paskutinius hitlerinių okupantų būrius.

Albanijos Liaudies išvadavimo armijos, kuri išaugo iš komunistų partijos sukurto partizaninių būrių, laimėjimai buvo pasiekti Tarybų Sajungos pergaliu antrajame pasaulyniame kare dėka. 1944 metų rudenį Tarybinė Armija, žygiudama į vakarus, atkrito fašistinėms divizijoms pastraukimo iš Balkanų pusiasalio kelius ir tuo pačiu palengvino Albanijos patriotų kovą prieš fašistinius okupantus.

1944 metai buvo posūkio metai albanų tautos gyvenime. Po daugiaamžio turkų jungo ir po šalies okupacijos, kurią vykdė italių bei vokiečių fašistai, valdžia paėmė komunistų vadovaujama liaudies vyriausybę, kuri pradėjo vesti šalį demokratinio vystymosi keliu.

Šitame kelyje buvo didelių sunkumų. Liaudies vyriausybei reikėjo išvesti šalį iš ekonominio ir kultūrinio atsilikimo, kuriame daug amžių buvo albanų tauta. Šalyje nebuvė bent kiek išvystytos pramonės, jeigu neskaityti nedidelio namudinio tipo dirbtuvų. Albanija buvo vienintelė Europos šalis, kur nebuvė geležinkelis.

Skurdžioje padėtyje buvo žemės ūkis. 4.720 dvarininkų bei buožių ūkių valdė daugiau kaip 105 tūkstančius hektarų geriausios ariamos žemės ir naudmenų, kai tuo tarpu 129 tūkstančiai vidutinių ir varginčių valstiečių turėjo tik 237,7 tūkstančio hektarų žemės. Daugiau kaip 21 tūkstantis šeimų iš viso neturėjo žemės ir buvo priverstos dirbtis samdiniais pas dvarininkus ir buožes. Didžiulės Albanijos valstiečių dalies pagrindinis padargas tuo metu buvo medinis arkas.

Dešimt metų — nedidelis istorijos laikotarpis. Bet per tą laiką albanų tautos gyvenime, šalies ekonomikoje ir kultūroje išvoko milžiniškos permainos. Miesto ir kaimo platių darbo masių interesais buvo nacionalizuota pramonė, bankai, transporto priemonės. Žemės reforma į žemdirbių rankas perdarė 320 tūkstan-

čių hektarų žemės.

Sie socialiniai ekonominiai pertvarkymai sudarė reikalingas sąlygas gamybinėms jėgomis audringai vystytis, sužadino tautoje nematyta darbo entuziazma.

Laisvi nuo išnaudojimo pančių naujosios Albanijos darbo žmonės pasiekė puišius laimėjimus šalies industrializavimo srityje. Čia per dešimt metų buvo statyti tokios stambios pramonės įmonės, kaip J. V. Stalino vardo tekstilės kombinatas Tiranoje, cukraus fabrikas, hidroelektrinė, metalo apdirbimo įmonė, dvi medvilnės valymo įmonės, medžio apdirbimo kombinatas, ryžių valymo įmonė, tabako fermentavimo fabrikas ir eile kitų. Jau šių metų pabaigoje pramonės bendrosios produkcijos gamyba padidės palyginti su prieškariniu laikotarpiu daugiau kaip 11 kartų.

1947 metais Albanijos valstiečiai pirmą kartą išgirdo garvežio švypimą. Dabar geležinkelis išsilaikomos ligoninės, muziejai, palaikoma buržuazijai ištikima kultūra.

Didžiai rūpinamasi žemės ūkio darbo žmonėmis. Valsybė skiria valstietijai kasmetinius kreditus veislinei sėklai, darbiniams gyvuiliams, žemės ūkio inventoriui išsigyti. Pastaruoju metu vyriausybė suteikė valstiečiams eile lengvatų, kas žymiai padidino jų suinteresuotumą vystyti savo ūkius.

Paspertintu tempu mechanizuojamas žemės ūkis. Jeigu prieš karą traktorių buvo retas reiškinys ir tik turtinguose dvarininkų ūkiuose, tai dabar kaimo darbo žmones aptarnauja daugiau kaip dešimt mašinų-traktorių stočių su šimtais traktorių, kombainų ir kitų žemės ūkio mašinų.

Kasmet didėja drėkinimo kanalų tinklas, vykdomi dideli irigavimo darbai. Drėkinamieji plotai padidėjo palyginti su 1939 metais 147 procentais: iš pėkių atkovota daugiau kaip 10 tūkstančių hektarų derlin-giausios žemės.

Svarbus liaudies valdžios iškovojimas yra kooperatino sektorius susikūrimas ir tolesnis vystymasis žemės ūkyje. Gamybinių kooperatyvų skaičius Albanijoje metai iš metų auga. Vien per ketverius pastaruosius metus jų skaičius

padidėjo daugiau kaip dygubai. Studijuodami Tarybų Sajungos žemės ūkio pirmūnį pasiekimus, Albanijos valstiečiai sėkmingai įdiegia pažangius ūkio vedimo metodus.

Albanijos darbo partija ir liaudies vyriausybė, vedamos šalį socializmo statybos keliu, pagrindinių dėmesį savo veikloje skiria miesto ir kaimo darbo masių gerovės pakėlimui. Vien iš plato vartojimo prekių kainų sumažinimo, išvykdymo šių metų spalio 1 d., darbo žmonės laimėjo 300 milijonų lekų per metus.

1954 metų rugpjūčio mėnesį išvykdymas žemės ūkio mokesčio sumažinimas žymiai padidino valstietijos pajamas.

Su liaudies demokratinio režimo pergale šalyje vyksta tikra kultūrinė revoliucija. Švietimas padarytas prieinamu visiems darbo žmonėms, pradinis mokslas yra privilomas. Mokyklų skaičius palyginti su prieškariniu laikotarpiu padidėjo

daugiau kaip 3,5 karto. Šalyje išteigtai 7 institutai, daug technikumų. Neraštingų gyventojų skaičius šalyje nuo 80 procentų sumažėjo liaudies valdžios metais iki 3,5 procento.

Sėkmingai vystosi albanų tautos menas. Šiuo metu šalyje veikia keli profesiniai teatrų, sudaryti chorai, muzikos ir šokių kolektyvai. Tiranos meno licėjus talentingasis jaunimas mokosi tapybos ir skulptūros.

Partija ir vyriausybė didžiai rūpinasi liaudies sveikatingumu. Ligoninių skaičius yaldant liaudžiai padidėjo daugiau kaip 6 kartus, pastatyta 96 gimdymo namai bei skyriai, 10 dispanserių ir daugiau kaip 450 ambulatorijų. Valstybė asigruoja dideles lėšas darbininkų socialistiniam draudimui, motinos ir vaiko sveikatos apsaugai.

Laimėjimai, kuriuos Albanijos Liaudies Respublika yra pasiekusi visose ekonominės ir kultūrinės statybos srityse, yra neatiskiriamai susiję su Tarybų Sajungos ir liaudies demokratijos šalių jai teikiama visapusiška pagalba.

Albanijos ir Tarybų Sajungos draugystė vystosi ir stiprėja. Sioje draugystėje albanų tauta mato savo nepriklausomybės laida ir tvirtai žiūri į ateitį.

B. Orlovas

Norvegijoje Trandumsko miške atidengtas paminklas norvegų patriotams, tarybiniams ir anglų kariams, žuvusiems kovoje dėl laisvės. Nu o traukoje: paminklas Trandumsko miške. (TASS).

Labdarybės fondų revizija

Gelbėdami savo sielas, susitepusias negarbingu pelnu, kai kurie šiandieninių amerikinių milijardierų pirmtakai iš anksto nusipirk'o sau vietas rojuje. Senis Karnegis, Fordas, Rokfeleris ir kiti nuo savo milijoninių truputį labdarybés fondams. Tomis lėšomis išlaikomos ligoninės, muziejai, palaikoma buržuazijai ištikima kultūra.

Ilgus metus minėti pirmtakai netrukdomi buvo jo rojaus palapinėse, skambindami arfomis ir vésindamiesi palmių lapais, pagal ritualą, aprašytą Marko Tveno. Bet staiga iš žemės buvo gauta žinių, kurios sukélé palapinių valdovų sąmyši. Jų teisės į vietas rojuje pasidare abejotinos. Jiems pradėjo gręsti periskraustymas į mažiau patogias vietas. Žemėje iškeltas klausimas apie fondus jų vardu.

Nesunku suprasti, kad klausimą iškėlė Makartis ir jo šalininkai. Kur skandalas — ten Makartis, kur politinis balaganas — ten taip pat jis.

Speciali JAV senato komisija ištyrė Karnegio, Fordo, Rokfelerio fondų veiklą, įtariant tuo, kad šių fondų lėšos neva eikvojamos „anti-amerikiniams tikslams“ ir kad kai kurios sumos neva atitekusios tariamiems „komunistams“. Aišku, kad ne tik kupranugariui, bet ir drambliai žymiai lengviau pralisti pro adatos skylutę, negu komunistui gauti nors centą iš labdarybés fondų.

Fordo ir Rokfelerio ipediniai dar pernai metais iškilmingai prisiekidinėjo komisijai, kad jų sažinė ūkiai prieš dievą ir prieš Makartį.

Komisijos nariai patikėjo. Dievas, gal būt, taip pat Makartis — ne! Jis ir jo šalininkai pareikalavo pakar-

totino ištyrimo. Kalba eina jau ne apie „komunistus“. Yra pagrindo manyti, kad fondai buvo panaudoti „socialiniam mokslams“ paskatinti. Matyt, kad tai mokslas, nukreiptas į socializmo nuvertimą. Vienok Makartis tokiose detalese, kas socializmas, kas socialinis nesusigaudo. Vis tiek griebk už apykaklēs!

Išaikintas ir kitas fondų nusikaltimas. Makarčio sekliai kaltina juos tuo, kad jie „amerikiečių protams diegę planavimo idėją“.

Mirusieji pirmtakai sunerimu seks iš dangaus, kaip jų sūnūs ir anūkai antra kartą pradės mušti į krūtinę ir šauktis labdarlingųjų Fordo ir Rokfelerio vardu sayo nekaltumui irodysti. Tačiau ar pasiseks jiems irodysti, kad „Standard - Oil kompani“ „neplanuoja“ svetimų kolonijų apiplėšimo, o plėšia šalį be plano?

Profašistinis žurnalistas Harold Lord Varnis žurnale „Ameriken merkjur“ šiuo klausimu išspausdino straipsnį, pavadintą „Kiaušingalvių išsigalėjimas fondoose“. Imantriame makartinių žargone „kiaušingalviai“ — tai inteligentai, žmonės su intelekto ir proto požymiais. Kaip tyirtina Varnis, ant kurio pečių ne kiaušinis, o kas nors kita, „socialiniai mokslai yra kiaušingalvių citadelė“.

Iš kur pogrominiuose JAV sluoksniuose atsirado žodis „kiaušingalvis“? Tur būt, dėl įprasto samprotavimo apie inteligento galvą, kurią galima sudaužyti taip pat lengvai, kaip ir kiaušinių. Tokiu atveju būtų teisinga vadinti basliais tuos amerikiečius, kuriems lazda pakeičia intelektą ir protą.

D. Zaslavskis
(iš „Krokodilo“)

giškas stalos teniso ir šaškių varžybas tarp mokyklos ir „Aušros“ kolūkio sportininkų.

Stalo tenise susitikimas pasibaigė „Aušros“ kolūkio tenisininkų paragale (5:4), o šaškių varžybas vidurinės mokyklos sportininkai pralaimėjo rezultatu 3:6.

A. Minkevičius

Redaktorius J. KISELEVICIUS

Sportinis gyvenimas
Antroji vieta atiteko R. Pakšiui, trečia — V. Blažiui. Stalo teniso varžybose pagal surinktus taškus klasės čempiono vardas atiteko P. Pužauskui, įveikusiam savo priešininką rezultatu 3:2. Antrą ir trečią vietas pasidalino R. Pakšys ir J. Naujikas, surinkę po lygiavertę tašką.

Vlado Rekašiaus vardo vidurinėje mokykloje
Taip pat vyko šaškių turnyras IXc klasėje. Klasės čempiono vardą iškovojo V. Masiulis, laimėjęs prieš V. Vilką ir kitus.

V. Bijūnas,
V. Klevas

* * *
Vlado Rekašiaus vardo vidurinės mokyklos fizkul-tūros kolektyvo „Vilnius“ taryba suorganizavo drau-

Vlado Rekašiaus vardo vidurinės mokyklos IXb klasėje išvoko šaškių - šachmatų ir stalo teniso varžybos klasės čempiono vardui išaiškinti. Šaškių turnyre klasės nugalėtoju išėjo V. Grakauskas, antra vieta atiteko V. Blažiui, trečia — V. Puzinui. Šachmatų turnyre klasės čempiono vardą iškovojo V. Vildžiūnas,